

încalzător, și alta realismul critic literar și imaginea zugrăvită de el, despre societatea burghez-capitalistă, care e în fond negativă de la început. În consecință, problema periodizării rămâne cel puțin deschisă.

În afară de problema periodizării, nu sîntem de acord cu metoda, folosită și de manualele polone, de a prezenta viața și activitatea unor scriitori mari, ca Mickiewicz (în istoriile literare polone și Żeromski) în două capitole, separate prin materiale despre alți scriitori. Chiar dacă activitatea unui scriitor e vastă și ea se întinde pe perioade diferite, această activitate trebuie judecată legat, pentru a avea imaginea întreagă a arhitecturii. Nu se poate concepe expoziție de case cu corpul lor așezat într-un loc, iar cu acoperișul sau partea de sus mai departe, în altă asocieră de elemente.

De asemenea, realizînd opera într-o vreme, cînd H. Sienkiewicz nu fusese reconsiderat cu toată obiectivitatea, autorul îl scoate aproape reacționar, ceea ce este nejust și ceea ce a remarcat și recenziile polone. Alte lipsuri, ca disproporții de tratare a scriitorilor sau încadrări nepotrivite de scriitori (ceea ce revine și din modul de periodizare) sînt mai puțin izbitoare față de fundamentul și totalitatea operii.

Literatura polonă, căreia în limbi străine îi aduseseră servicii V. Spasovici (în colaborare cu Pipin : *Istoriia slavjanskich literatur*, 1865) și Al.Brückner (*Geschichte der polnischen Literatur*, Leipzig, 1901), a dobîndit un nou excelent cunoscător, care a realizat o nouă istorie a ei în limbă cehă : *Dějiny polské literatury*, operă de o deosebită importanță.

Ion Const. Chițimia